Suomen Pysyvä Edustusto Bryssel EUE NEUVOSTORAPORTTI EUE2022-01303

EUE Sulander Heidi(UM) 06.04.2022

Asia
EYCS; Koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto 4. ja 5. huhtikuuta 2022

Kokous
Koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto 04.04.2022 - 05.04.2022

Koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto kokoontui Luxemburgissa 4.-5.4.2022. Suomea kokouksessa Suomea kokouksessa edustivat valtiosihteeri Dan Koivulaakso ja pysyvän edustajan sijainen Tuuli-Maaria Aalto.

Koulutus: hyväksyttiin neuvoston suositus eurooppalaisesta korkeakouluyhteistyöstä, päätelmät komission tiedonannosta eurooppalaisesta korkeakoulustrategiasta ja päätelmät opettajien sekä kouluttajien liikkuvuudesta. Käytiin keskustelu kriisinhallinnan ja sen ennakoinnin vahvistamisesta Euroopan koulutusalueella, jossa Suomen mukaan laadukas, tasavertainen koulutus ja osallisuus ovat yhteiskunnallisen kriisinsietokyvyn perustekijöitä; Suomi korosti toiminnassa jo olemassa olevien yhteistyörakenteiden kehittämistä. Lisäksi ministerit kävivät epävirallisen aamiaiskeskustelun koulutuksen investoinneista ja lounaskeskustelun eurooppalaisten yliopistojen rahoituksesta.

Kulttuuri: hyväksyttiin päätelmät eurooppalaisen kulttuuri- ja luovien alojen ekosysteemin strategian rakentamiseksi ja päätelmät kulttuurienvälisen vaihdon vahvistamisesta digitaalisella aikakaudella. Keskustelussa kulttuurialan ja sen toimijoiden suojelemisesta Suomi oli tyytyväinen EU:n ja sen jäsenvaltioiden toimenpiteisiin ja toi esille omia toimiaan.

Nuoriso: hyväksyttiin neuvoston suositus nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta ja päätelmät nuorten osallistamisesta ympäristön suojelemiseksi. Käytiin keskustelu vapaaehtoisten liikkuvuudesta eurooppalaisen kansalaisuuden toteuttamiseksi. Suomi kertoi edistävänsä nuorten osallisuutta ja vapaaehtoistyössä tehdyn työn ja osaamisen tunnistamista ja tunnustamista sekä kestävää kehitystä, digitalisaatiota, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Urheilu: hyväksyttiin päätelmät urheilusta ja liikunnasta kestävän kehityksen edistämisessä. Politiikkakeskustelu käytiin EU:n arvojen edistämisestä urheilun avulla, jossa Suomen mukaan urheilu on erinomainen väline edistää rauhaa ja keskinäistä ymmärrystä, kun se toteutetaan yhteisten eurooppalaisten arvojen perusteella urheilun autonomiaa

kunnioittaen. Lisäksi ministerit kävivät epävirallisen lounaskeskustelun sukupuoleten välisen tasa-arvon edistämisestä urheilussa.

MAANANTAI 4. HUHTIKUUTA 2022

1. **Asialistan hyväksyminen**
   Pj totesi, että Ukrainan ministerien pitävän puheenvuorot ennen kutakin politiikkakeskustelua.
   Hyväksyttiin asialista (7587/1/22).

2. **A-kohtien hyväksyminen**
   a) **Muut kuin lainsäädäntöasiat (7619/22)**
      Hyväksyttiin A-kohtien luettelo.
   b) **Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely) (7620/22 + COR 1)**
      Hyväksyttiin A-kohtien luettelo.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

KULTTUURI JA AUDIOVISUAALIALA / VIESTIMET

3. **Päätelmät eurooppalaisesta strategiasta kulttuuri- ja luovien alojen ekosysteemin luomiseksi (6937/22 + ADD 1 REV 1)**
   Hyväksyminen
   Puheenjohtaja totesi päätelmien tarkoituksena olevan mahdollistaa taiteilijoiden ja muiden kulttuurialan ammattilaisten liikkuvuuden rahoitus entistä paremmin ja edistää monikielisyyttä sekä käännöstyötä.
   Komisaari Gabriel totesi, että komissio on kehittänyt uusia tukimuotoja liikkuvuuden lisäämiseen ja käännöstyöhön Euroopassa monikielisyyden vahvistamiseksi. Komission asiantuntijatyöryhmä on myös juuri julkaissut aiheesta raportin.
   Hyväksyttiin päätelmät. HU ja PL jättivät päätelmiin lausuman gender-termin käytöstä, jota koskevat myös muut ko. jäsenvaltioiden jäljempänä mainitut lausumat.

4. **Päätelmät kulttuurien välisen vaihdon vahvistamisesta taiteilijoiden ja kulttuurialan ja luovien alojen ammattilaisten liikkuvuuden sekä digitaalisen aikakauden monikielisyyden avulla (6756/22 + COR 1+ ADD1 REV1+ ADD 2)**
   Hyväksyminen
   Puheenjohtaja totesi esittelyssään, että toimet ovat jäsenvaltioissa sirpaloituneita, minkä vuoksi holistinen lähestymistapa ja yhteinen strategia tarpeen.
   Komissaari Gabriel katsoi, että piti päätelmiä tärkeänä etenkin koronapandemian jälkeisessä elpymisessä.
   Hyväksyttiin päätelmät. HU jätti päätelmiin lausuman.

5. **Toimet, joilla suojellaan kulttuurialaa ja sen toimijoita, joihin Ukrainan tilanne vaikuttaa (6751/22 + COR 1)**
   Periaatekeskustelu
   Ukrainan kulttuuriministerin Oleksandr Tkachenko esitti puheenvuoronsa aluksi minuutin hiljaista hetkeä sodan siviiliuhrien muistoksi. Viimeisimmät uutiset Butsasta ovat pysäyttäviä, mutta vielä ei ole tietoa, miten venäläiset ovat kohdelleet siviilejä muilla miehitetyillä alueilla. Venäjän tarkoituksena on Ukrainan poistaminen kartalta. Venäjä on jatkanut propagandaa rajoitteista huolimatta ja kulttuuria käytetään sodan välineenä. Taloudelliset sanktiot toimivat ja niiden jatkaminen on tärkeää. Euroopan tulisi lopettaa kaikki raaka-aineiden ostaminen Venäjältä ja siten sodan rahoittaminen. Ukraina taistelee eurooppalaisten arvojen suojelemiseksi. Kaikki yhteistyö venäläisten valtiorahoitteisten kulttuuritoimijoiden kanssa tulee lopettaa ja Venäjä sulkea ulos Unescosta. Sodan jälkeen on tärkeä keskittyä jälleenrakennukseen ml. kulttuuriperintökohteet, jotka ovat vahingoittuneet Venäjän iskuissa.

Tekoja tarvitaan kuitenkin jo nyt. Ministeri välitti ministereille presidentti Zelenskyin kutsun Ukrainaan katsomaan sodan tuhoja.

Komissaari Gabriel totesi, että solidaarisuuden jatkaminen on tärkeää ja konkreettiset teot välttämättömiä. Komissio tulee kanavoimaan rahoitusta Luova Eurooppa –ohjelman ja muiden välineiden kautta Ukrainan tukemiseksi.

Varsinaisen politiikkakeskustelun aluksi puheenjohtaja pyysi ottamaan puheenvuoroissa kantaa siihen, mitä kansallisella tasolla on tehty ja miten EU-tasolla voitaisiin edelleen tukea Ukrainaa.

Komissaari Gabriel totesi Europan kulttuuriperinnön olevan uhattuna. Tulee suojata taiteilijoita ja kulttuurialan toimijoita sekä lisäksi kulttuuriperintökohteita. Luova Eurooppa –ohjelmasta on tarkoitus rahoittaa liikkuvuutta ja lisäksi vuodelle 2023 tullaan avaamaan erillinen haku ukrainalaisille ja heidän tukemiseksi. On jo olemassa Europe Unite –foorumi, mutta sen käyttöä voi tehostaa. Unescon kautta toimitetaan tukea taiteen suojelemiseksi ja tämä apu toimitetaan pelastuspalvelumekanismin kautta. Disinformaation vastainen taistelu on käynnissä mm. naapurustorahoituksen kautta. ”Media development foundation” –hanke on käynnistymässä Luova Eurooppa –ohjelmasta, minkä lisäksi ”Media Freedom Rapid Response” myös tukitoimi median tukemiseksi. Tulee olla konkreettisia ja mahdollisia muita toimia vielä selvitetään.

Keskustelussa ministerit tuomitsivat Venäjän iskut Ukrainaan, siviiliväestöön ja kulttuurikohteisiin. Kulttuurialan toimia on tuettu kansallisesti monin eri tavoin sekä taiteen luomiseksi että suojelemiseksi. Esimerkkeinä mainittiin mm. stipendit ja apurahat (LT, IT) sekä kulttuuri- ja taidealan residenssit (mm. SI, NL, SE).

Kulttuuriperinnön suojelun sekä fyysisesti että digitaalisesti katsottiin olevan yhteinen vastuu, johon tulee panostaa. Venäjän tavoitteena Ukrainassa ei ole vain kulttuuriperinnön vaan koko ukrainalaisen kulttuurin ja median tuhoaminen, minä vuoksi tulisi myös tässä yhteydessä vaatia kansainvälisten velvoitteiden noudattamista ja tukea aikanaan jälleenrakennusta (CY, EL, MT). Kulttuuriesineiden laiton kauppa tulisi estää (EL, IT, MT).

Ministerit korostivat myös ihmisoikeuksien ja sananvapauden sekä yhteisten eurooppalaisten arvojen merkitystä (mm. SE, DE, IE, ES, CZ), minkä lisäksi disinformaatio ja sen estäminen nousi esiin useissa puheenvuoroissa (mm. SK, LT, BG, BE). Jo tehtyjä rajoitustoimia pidettiin hyvinä, mutta osa jäsenvaltioista toivoi vielä lisätoimia venäläisten ja valkovenäläisten kanavien sulkemiseksi (PL, LV, CZ). Vapaan median tiedontuotantoa sekä ukrainan että venäjän kielellä pidettiin tärkeänä (SK, PT).

Angers’n epävirallisessa kulttuurineuvostossa 7.-8.3. hyväksytty yhteinen julkilausuma sai tukea puheenvuorossa. Tämän lisäksi PL kertoi tehneensä yhdessä muiden samanmielisten maiden kanssa lausumaa täydentävän lausuman, joka jaetaan delegaatioille kokouksen jälkeen.

Konkreettisina ehdotuksina jatkotoimista esitettiin mm. Venäjän sulkemista kv-järjestöjen ulkopuolelle ml. UNESCO (PL, LT, HR, CZ). Useat maat kertoivat jo keskeyttäneensä yhteistyön Venäjän ja venäläisten järjestöjen kanssa; esimerkiksi slaavilaisten maiden yhteistyöjärjestön työ on jäädytetty. Muutama jäsenvaltio katsoi, että Ukrainan hakijamaastatus helpottaisi yhteistyötä ja avun saamista perille (EE).

EU:n yhtenäisyyden merkitystä pidettiin puheenvuoroissa tärkeänä sekä unionin omissa puitteissa että muissa kv-järjestöissä kuten UNESCOssa (mm. SE, BE, DK). Taide, kulttuuri ja media nähtiin tärkeinä tukikohteina EU-rahoitukselle (LT, RO) ja painotettiin olemassa olevien rahoitusohjelmien täysimääräistä käyttämistä (SE, DK, HU). Lisäksi toivottiin lisää hyvien käytäntöjen vaihtamista sektorien tukemiseksi (RO, BE) sekä työllisyysmahdollisuuksien ja tutkintojetunnustamisen

edistämiseksi (PT, ES). Keskitetty tietokanta EU-rahoituksen mahdollisuuksista ja kansalliset yhteyspisteet voisivat auttaa tiedonkulussa (IE, RO, ES, DK, IT).

Suomen puheenvuorossa todettiin, että Suomi tuomitsee Venäjän hyökkäyksen ja tukee sanktioita. On tärkeä tukea Ukrainaa ja ukrainalaisia eurooppalaisten arvojen mukaisesti. Digitaalisuus olennainen osa kulttuuriperinnön suojelemiseksi asiantuntijaorganisaatioiden kanssa. Yhteistyötä tässä tehdään suoraan ukrainalaisten kanssa ja lisäksi tukitoimista mainittiin residenssiyhteistyö. Koordinaatio EU:n yhteisissä toimissa keskeistä sekä nyt että konfliktin jälkeen.

Komissaari Gabriel kiitti keskustelusta ja jäsenvaltioiden aktiivisuudesta ukrainalaisten tukemiseksi. Komissio valmis auttamaan tässä työssä. Stand Up for Ukraine –kampanja Varsovassa 9.4. Tulevaisuudessa Ukrainan jälleenrakennus iso projekti.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen toteamalla, että jäsenvaltioissa on useita toimia ja hankkeita. EU-tasolla tarpeen koordinoida yhteistyötä ja harkita rahoitusmahdollisuuksia sekä näistä tiedottamista yhteisen portaalin kautta. Yhteistyö Venäjän kanssa tulee harkita uudestaan toimivaltaisissa neuvoston rakenteissa.

6. Päätelmät urheilusta ja liikunnasta lupaavina keinoina siirtyä kestävää kehitystä tukeviin elintapoihin (7067/22 + ADD 1-2)

Hyväksyminen

Pj esitteli asiakirjan ja totesi päätelmien olevan tärkeä askel urheilusektorilla YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden ja vihreän siirtymän edistämiseksi.

Komissaari Gabriel korosti osallistumista ja piti hyvänä, että päätelmät sisältävät aloitteen myös vihreän urheilun lähettiläistä. Aiheesta tulossa komission työryhmän suositukset seuraavana vuonna. Urheilun tulee tehdä oma osansa kestävyyden saavuttamiseksi.

Hyväksyttiin päätelmät. HU ja PL jättivät päätelmiin lausumat.

7. Euroopan unionin arvojen edistäminen urheilun ja sen organisoinnin avulla (7068/22)

Periaatekeskustelu

Keskustelun aluksi kuultiin *Ukrainan nuoriso- ja urheiluministerin Vadym Huttsaitin* puheenvuoro. Ministeri totesi, että suuri määrä ukrainalaisista on paennut sotaa ml. suuri osa urheilijoita, joista osa myös osallistuneet maansa puolustamiseen. Ainakin neljä urheilukeskusta on tuhoutunut kaiken muun infrastruktuurin tuhon lisäksi. Tarvitaan poliittista ja taloudellista tukea sekä painetta Venäjän suuntaan, mistä KOK:n päätös hyvä esimerkki. Tulee estää venäläisten ja valkovenäläisten urheilijoiden osallistuminen kisoihin. Kiittää myös maita, jotka ovat tukeneet ukrainalaisia urheilijoita kuten Suomea. Jälleenrakentamiseen tarvitaan aikanaan kaikki apu ja tuki mm. säätiön muodossa.

Komissaari Gabriel ilmaisi tukensa Ukrainalle ja ukrainalaisille. Urheilu on solidaarisuuden ja rauhan lähettiläs.

Puheenjohtaja vakuutti EU:n tekevän kaikkensa urheilun arvojen ja oikeusvaltion tukemiseksi.

Varsinaisen politiikkakeskustelun aluksi *Euroopan olympiakomitean puheenjohtaja (EOC) Sypros Capralos* ilmaisi alustuksensa aluksi tukensa Ukrainalle ja oli iloinen, että 25 urheilijaa saattoi osallistua olympiafestivaaliin Suomen Vuokatissa. Tämä on osa urheilumallia, jota ilman urheilu ei voisi Euroopassa selvitä. Kaikki investoinnit urheiluun tulee suunnata urheilumallin mukaiseen urheiluun. Näin tuetaan tasa-arvoa, digitalisaatiota, vihreitä siirtymiä. Tuki lajiliitoille mahdollistaa joustavuuden ja arvojen toteutumisen, johdonmukaisuuden. Jos kaupalliset toimijat voivat tunnustaa lajiliittojen aseman ja kilpailukalenterin, ne voidaan hyväksyä mukaan. Solidaarisuusmekanismi ei saa tarpeeksi huomiota ja sen mukaan rahoitusta saavat etenkin pienet lajit. Urheilijoiden äänen kuuluminen tärkeää ja tässä valtioiden tehtävänä kutsua urheilijat kokouksiinsa.

Komissaari Gabriel kiitti Puolaa konkreettisesta ajatuksesta Ukrainan tukemiseksi (esitelty muissa asioissa kohdan 8 e-alakohdassa) ja piti tärkeänä, että EU pitää kiinni arvoistaan. Erasmus+ -ohjelman kautta tuki mahdollinen arvojen ja eurooppalaisen elämäntavan tukemiseksi sekä alueelliselle yhteistyölle. Komission selvitys eurooppalaisesta urheilumallista on kesken. Kaupallisuudesta on myös haitallisia vaikutuksia. Komissio on tehnyt juuri sopimuksen EOC:n kanssa mm. perusarvojen edistämiseksi.

Keskustelussa jäsenvaltiot keskittyivät pääasiassa Ukrainan tilanteeseen. Puheenvuoroissa tuomittiin Venäjän toimet Ukrainassa ja katsottiin, että kaikki urheilualan yhteistyö Venäjän kanssa tulisi jäädyttää (LV, NL, SE, IE). Venäjän tapa välineellistää urheilu omien tavoitteidensa ajamiseksi ei ole hyväksyttävissä (DE). Osa jäsenvaltioista katsoi, että urheilu voisi toimia rauhan edistämisessä (SI, PT, CY). Huomiota kiinnitettiin myös edellytysten luomiseen harjoittelun ja kilpailemisen jatkamiseen (NL, BE, PT, CY, CZ) sekä erityisesti lasten urheilun mahdollistamiseen (SK, HR). Käytännön esimerkkeinä Ukrainan ja ukrainalaisten urheilijoiden tukemisessa mainittiin mm. erilaiset kansalliset rahoitusmallit (SI, EE, RO) sekä toivottiin Erasmus+ -ohjelman rahoituksen allokoimista tähän tarkoitukseen (BG).

Eurooppalaisen urheilumallin osalta keskustelussa todettiin mm. että urheilujärjestöjen työ on tärkeää, mutta niillä on myös vastuu toimia käytännössä arvojensa mukaisesti (DE, LV, SE, DK, CZ). Todettiin jopa, että järjestäytyneen urheilun julkista rahoitusta ja urheilumallin perustelua tulisi harkita uudestaan, jos se ei toimi sanojensa mukaisesti (LT). Urheilu ei ole erillinen saareke muusta yhteiskunnasta (AT) ja arvojen lisäksi tarvitaan myös yhteisten sääntöjen noudattamista (CY). Hyvä hallinto, tasa-arvo, ihmisoikeuksien suojelu ja kestävä kehitys nähtiin tärkeiksi osa-alueiksi tulevassa työssä (mm. LV, AT, LU, IT), minkä lisäksi painotettiin avoimuutta, solidaarisuutta ja inklusiivisuutta (SE, IE, HR, ES).

NL kertoi käynnistäneensä kansallisen urheilun tulevaisuudesta selvityksen, joka ottaa huomioon urheilun kokonaisuudessaan. EU-tasolla tulisi myös huomioida uudet ja pienet toimijat sekä suuria ihmisryhmiä liikuttava ei-järjestäytynyt urheilutoiminta (BE, LU, EE). Dialogin jatkaminen urheilumallista ja sen tulevaisuudesta nähtiin tarpeellisena (mm. HU, RO, MT, DK).

Suomen puheenvuorossa tuomittiin Venäjän toimet, tuettiin sanktioita ja pidettiin tärkeinä EU:n yhteisiä toimia Ukrainan tukemiseksi. Hyvänä esimerkkinä arvojen tuomisesta käytäntöön mainittiin paraurheilijoiden evakuointi Suomeen ja harjoittelun jatkamisen mahdollistaminen.

EOC:n Capralos kiitti jäsenvaltioita solidaarisuudesta sekä tuesta eurooppalaiselle urheilumallille ja arvoille.

Komissaari Gabriel kiitti keskustelusta ja totesi, että solidaarisuustoimia Ukrainaan voidaan lisätä ja tämä vaikuttaisi selvältä viestiltä käydystä keskustelusta.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen todeten, että jäsenvaltiot ovat ottaneet ukrainalaiset pakolaiset vastaan avoimesti. Nyt tulee varmistaa, että urheiluyhteisö toimii yhteisten linjausten mukaisesti. Rahoitusvälineitä tulee kehittää edelleen. Koordinaatio EU:n tasolla tärkeää ja tässä EOC:n työ voisi olla avuksi. Keskustelu urheilumallista jatkuu edelleen.

Muut asiat

Kulttuuri ja audiovisuaaliala / Viestimet

8. **a) Napolissa pidettävä Euro–Välimeri-alueen kokous - EU:n eteläisen kumppanuuden kulttuuriministerien ensimmäinen kokous (Napoli, 16.–17. kesäkuuta 2022) (7310/22 + COR 1 REV 1)**
   Italian valtuuskunnan tiedotusasia

IT totesi, että kulttuurin merkitys on korostunut viime vuosina ja sen vuoksi ulkopoliittinen yhteistyö tärkeää. EU-Välimeri-alueen yhteistyökokous järjestetään kesäkuussa Napolissa ja käsittelee kulttuuriperinnön suojelua sekä kestävää kehitystä. Uusi Välimeren agenda vahvistaa vuoropuhelua kulttuurien ja uskontojen välillä sekä estetään kulttuuriesineiden laitonta kauppaa.

b) Euroopan kulttuuripääkaupungin 2026 valinta (Trenčín) (7039/22 + COR 1)
Slovakian valtuuskunnan tiedotusasia
SK esitteli vuoden 2026 kulttuuripääkaupungin Trencinin. Kaupungin mottona ”uskalla olla utelias”.

c) Ukrainaa tukevien Euroopan tason toimien koordinointi kulttuuri- ja media-alalla (7448/22)
Viron, Latvian ja Liettuan valtuuskuntien tiedotusasia
LT esitti EE:n ja LV:n yhteisen mallin, jossa luodaan tukimalli Ukrainan tukemiseksi, laittoman kulttuuriesinekaupan estämiseksi ja disinformaation kitkemiseksi kaikilla relevanteilla kanavilla, jo estettyjen lisäksi. Tulee taata, että toimet ovat tehokkaita ja estää siten myös satelliittikanavat.
PL totesi tukevansa pakotteiden vahvistamista ja esitystä. RO samoin.
DE katsoi, että RT ja Sputnikin estäminen oli tärkeä askel ja merkki EU:n yhtenäisyydestä. Media Freedom Act on keskeinen oikeusperusta tuleville toimille.
Pj totesi jatkavansa asian käsittelyä.

d) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma
Tšekin valtuuskunnan tiedotusasia
CZ totesi esityksen aluksi, että Ukraina tulee säilymään neuvoston asialistalla myös heinäkuun jälkeen. Turvallisuus ja resilienssi, hyvinvointi ja kestävyys sekä arvot ja demokratia ovat puheenjohtajuuskauden yhteisiä prioriteetteja. Kulttuurisektorilla keskitytään kulttuurialan työsuunnitelman valmisteluun, joka keskeinen yhteistyötä suuntaava asiakirja. Median vapautta koskeva lainsäädäntöaloite AV-työryhmän pääasiallinen prioriteetti. Tärkeä tiivistää yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä.

Kulttuurineuvosto 28.-29.11. Brysselissä, minkä lisäksi järjestetään Prahassa mm. 14.-15.7. av-asiantuntijakokous tekijänoikeuksien riitojenratkaisusta, 9.-11.11. kulttuuriperinnön asiantuntijakokous, 27.-28.8. ICOM-konferenssi. Lisätietoja pj-kauden ohjelmasta ja prioriteeteista myöhemmin.

<u>Urheilu</u>

e) Ukrainan sodan vaikutus urheiluun Euroopassa (7066/22)
Puolan valtuuskunta esittelee
PL totesi 37 maan allekirjoittaneen UK:n koordinoiman lausuman Venäjän sulkemiseksi kv-urheiluyhteisön ulkopuolelle. Koska kaikki maat eivät ole toteuttaneet lausumaa, Puola esittää lisätoimia. Suurin ongelma alaikäisistä huolehtiminen ja urheiluvälineiden puuttuminen. Tulisi luoda mekanismi ukrainalaisten urheilijoiden tukemiseksi ja sulkea Venäjä kaiken urheilun ulkopuolelle ml. KOK ja olympialaiset, tuomarit, televisiosopimukset ja sponsorointi.

f) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma
Tšekin valtuuskunnan tiedotusasia
CZ kertoi pj-kauden yleisten prioriteettien olevan turvallisuus ja resilienssi, hyvinvointi ja kestävyys sekä arvot ja demokratia. Urheilusektorilla tarkoituksena on valmistella päätelmät kestävistä ja saavutettavista liikuntapaikoista sekä käydä neuvoston politiikkakeskustelu EU:n arvojen edistämisestä urheilussa roolimalleina toimivien urheilijoiden välityksellä. Urheilun toimialajohtajakokous järjestetään Prahassa 21.9. ja konferenssi kestävistä ja saavutettavista liikuntapaikoista 22.9. Tämän jälkeen Euroopan urheiluviikon avajaiset 23.9.

Otettiin kaikki edellä mainitut kohdan 8 alakohdat a - f tiedoksi.

TIISTAI 5. HUHTIKUUTA 2022

Muut kuin lainsäädäntöasiat

KOULUTUS

9. **Päätelmät opettajien ja kouluttajien liikkuvuuden vahvistamisesta erityisesti Euroopassa perus- ja jatkokoulutuksessa (6989/22 + ADD 1)**
   Hyväksyminen
   Puheenjohtaja esitteli asiakirjan ja korosti opettajien liikkuvuuden merkitystä opettajien ammattitaidon kehittämiseksi.
   Komissaari Gabriel totesi liikkuvuuden olevan myös komissiolle tärkeä aihe ja totesi Erasmus+ -ohjelman tarjoavan mahdollisuuksia liikkuvuuteen. Opettajat myös keskeisessä roolissa Ukrainan tilanteessa ja komissio pyrkii tukemaan myös niitä opettajia, jotka ovat valmiita työskentelemään pakolaisten avuksi.

   Hyväksyttiin päätelmät.

10. **Päätelmät eurooppalaisesta strategiasta korkeakoulujen vahvistamiseksi Euroopan tulevaisuuden edistämiseksi (6985/22 + ADD 1-2)**
    Hyväksyminen

11. **Neuvoston suositus siltojen rakentamisesta tehokkaan eurooppalaisen korkeakouluyhteistyön tukemiseksi (Komission ehdottama oikeusperusta: SEUT 165 artiklan 4 kohta ja 166 artiklan 4 kohta) (6986/22 + COR 1+ ADD 1-2)**
    Hyväksyminen
    Puheenjohtaja esitteli kohtien 10 ja 11 asiakirjat yhdessä. Korkeakouluyhteistyön vahvistaminen subsidiariteettiperiaatteen mukaan vahvistaa EU:ta. On tärkeä jatka työtä yhteisten tutkintojen kehittämiseksi ja tiiviin yhteistyön mahdollistamiseksi niille korkeakouluille, jotka haluavat yhteistyössä edetä.
    Komissaari Gabriel totesi, että on tarpeen luoda tehokasta ja kestävää yhteistyötä Bolognan prosessiin perustuen. Asiakirjat ovat selkeä harppaus eteenpäin. On yhteinen vastuu saada suunnitelmat toteutumaan.
    IE piti hyvänä painotusta ekselenssiin ja kiitti puheenjohtajaa työstä.
    DK kiinnitti huomiota kansallisen toimivallan kunnioittamiseen.

    Hyväksyttiin suositus ja päätelmät asiakohdissa 10 ja 11. HU ja PL jättivät asiakirjoihin lausumat.

12. **Kriisien hallinnan ja niihin valmistautumisen vahvistaminen eurooppalaisella koulutusalueella (7212/1/22 REV 1+ REV 1 COR 1)**
    Periaatekeskustelu

    Keskustelun aluksi kuultiin *Ukrainan opetus- ja tiedeministeri Serhiy Shkarletin* puheenvuoro. Hän kiitti jo saadusta tuesta lapsille, nuorille ja opettajille sekä Ukrainalle. Jäsenvaltioiden perustama task force on hyvä askel ja toiveena on, että yhteistyötä tiivistetään ennestään. On vaikea ymmärtää Venäjän toimia lapsia vastaan. Ukrainan toiveena on, että tästä huolimatta koulunkäynti olisi mahdollista ja että lapset pääsisivät aikanaan palaamaan kotiin. On jatkettava työtä ja pakotteita.

    Pj totesi eurooppalaisten arvojen puolustamisen olevan todella tärkeä tehtävä EU:lle ja kiitti ministeriä puheenvuorosta.

    Komissaari Gabriel kiitti ministeri Shkarletia yhteistyöstä ja kertoi sekä jäsenvaltioiden että komissio tekevän työtä Ukrainan tukemiseksi mm. eTwinningin ja Erasmus+ -ohjelman kautta. School Education Gateway on tärkeä väline, jotta yhteys omaan kieleen ja kulttuuriin saataisiin säilytettyä.

Varsinaisen politiikkakeskustelun aluksi puheenjohtaja totesi ministerien jo kokoontuneen videokokouksessa 16.3. keskustelemaan viidestä pääkohdasta, jotka ovat pakolaisten vastaanottaminen ja kouluunpääsy, opettajien tuki, kulttuuri ja kieli, rahoitus ja Ukrainan koulujärjestelmän jälleenrakennus. Nämä aiheet edelleen keskeisiä tässä kriisissä, mutta perusta myös muihin kriiseihin. Koulut on turvattava lapsille kaikissa tilanteissa.

Komissaari Gabriel totesi kahden ison kriisin iskeneen Eurooppaan lyhyessä ajassa ja näihin on pyritty vastaamana nopeasti. Hän kiitti puheenjohtajaa HLG-ryhmän aktivoimiseksi ja toivoi, että myös muut olemassa olevat rakenteet saadaan tehokkaaseen käyttöön. Ukrainan haasteet myös keskipitkän aikavälin haaste ja tämä otettava huomioon Erasmus+ -ohjelman budjetissa. Komissio ehdottaa, että 200 milj. euroa ohjelman budjetista käytettäisiin etukäteen vuoden 2027 budjetista jo tulevana vuonna. Ennakoiva käyttö on mahdollista vain, jos neuvosto ja EP tämän hyväksyvät. Apurahoja tarkoitus mahdollistaa myös ukrainalaisille tutkijoille Horisontti-ohjelmasta. Digitaalisuus tärkeä osa resilienssin vahvistamista.

Keskustelussa todettiin, että koulutus ja osaamisen kehittäminen ei saa katketa kriisitilanteissa/ oppimisen järjestäminen tulee olla mahdollista kaikissa kriiseissä. Ukrainan tilanne vaikuttaa nyt kaikkiin koulutusasteisiin. Pääpaino on ensimmäisen ja toisen asteen koulutuksessa, mutta myös korkeakoulutukseen, tutkimukseen ja aikuisopiskeluun on kiinnitettävä huomiota. Ratkaisuja on tarjottava sekä sotaa pakeneville ukrainalaisille, koulutuksen järjestäjille/oppilaitoksille että Ukrainaan jäävälle. Euroopan yhtenäisyys ja tiivis yhteistyö sai jäsenvaltioilta vankan tuen (mm. SE, DE, NL). Eurooppalainen koulutusalue rakenteineen nähtiin hyväksi perustaksi tiedonvaihtoon ja jatkoaskeleista keskustelulle.

Konkreettisina lisäyksinä jo tehdylle yhteistyölle keskustelussa mainittiin mm. tiekartan laatiminen kokonaiskuvan hahmottamiseksi, Covid-19 –pandemian aikana olevan tiedonvaihtoportaalin aktivoiminen Ukrainan tilanteeseen ja ministerien välinen chat-ryhmä. Teknologisten ja digitaalisten mahdollisuuksien käyttäminen täysimääräisesti sai tukea useissa puheenvuoroissa (mm. HU, EL, CY, ES, IT), mutta todettiin myös tämän edellyttää riittäviä välineitä ja rakenteita (LU). Medialukutaidon opetuksen todettiin olevan ajankohtainen aihe (BE, MT, BG).

Toimien rahoituksesta oli useita näkemyksiä, vaikkakin Erasmus+ -ohjelman keskeinen merkitys ja rahoituksen tarve tunnustettiin yleisesti. Osa jäsenvaltioista tuki lisäksi erillisen EU:n solidaarisuusrahaston perustamista (IE, LV, LT), kun taas osa piti tärkeänä allokoida tarvittava tuki olemassa olevien rahoitusohjelmien siten, ettei tämä vaikuta kokonaisbudjettiin (SE). Joissain puheenvuoroissa esitettiin Venäjän ja Valko-Venäjän sulkemista kokonaan rahoituksen ulkopuolelle (LV).

Ministerit huomioivat myös tulevat kriisit ja tarpeen koulutusjärjestelmän resilienssille. Ilmastonmuutos nähtiin tosiasiana, johon tulisi jo varautua (AT).

Suomen puheenvuorossa painotettiin oikeutta koulutukseen ja koulutusjärjestelmän resilienssiä. Poikkeukselliset ajat ovat tuoneet uusia ratkaisuja etäopetukseen. Ukrainalaiset toivotetaan tervetulleeksi kaikille koulutusasteille. Laadukas koulutus on tärkeä hybiridivaikuttamisen estämiseksi. EU-koordinaatio keskeistä ja solidaarisuus jäsenvaltioiden kesken perusta resilienssille.

Komissaari Gabriel totesi lopuksi, että nopea toiminta on ollut kiitettävää. Konkreettisesti on kehitettävä välineitä joskus nopeallakin aikataululla kuten Erasmus+ -ohjelmaa. Opiskelu voi olla turvapaikka lapsille.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen ja totesi korkeakoulutuksen ja tutkimuksen osalta, että oppilaitokset ovat kehittäneet sekä keskinäistä yhteistyötä että yhteistyötä Ukrainan kanssa.

Psykologinen tuki tärkeää nuorille ja lapsille. Konfliktin jälkeiset toimet tulee harkittavaksi jo nyt. Alempien koulutusasteiden keskeinen kysymys liittyy ukrainankielisen opetuksen ja oppimateriaalien saatavuuteen. Yhteistyö keskeistä sekä toimien että tavoitteiden osalta. Yksinkertaiset ja nopeat ratkaisut tärkeitä kaikissa kriiseissä. Poliittinen tuki Ukrainalle selvä.

NUORISO

13. **Neuvoston suositus nuorten vapaaehtoisten liikkuvuudesta Euroopan unionissa (Komission ehdottama oikeusperusta: SEUT 165 artiklan 4 kohta ja 166 artiklan 4 kohta) (6923/1/22 REV 1 + REV 1 ADD 1 REV 1)**
Hyväksyminen
Pj esitteli asiakirjan ja totesi, että kyse on vuonna 2008 tehdyn suosituksen päivityksestä. Tässä on otettu huomioon mm. digitaalisuus ja muita heikommassa asemassa olevat nuoret. Aihe on tärkeä tämänhetkinen tilanne huomioon ottaen.
Komissaari Gabriel piti hyvänä, että suositus ottaa huomioon mm. uuden vapaaehtoistyön ohjelman Euroopan solidaarisuusjoukot. On tärkeää poistaa esteitä rajatylittävältä vapaaehtoistyöltä.

Hyväksyttiin neuvoston suositus.

14. **Päätelmät nuorten osallistumisen edistämisestä muutoksentekijöinä ympäristönsuojelun hyväksi (7053/22 + ADD 1+ ADD 2 REV 2)**
Hyväksyminen
Pj piti tärkeänä, että nuorille tarjotaan välineitä ilmastonmuutokseen liittyen ja myös tuetaan heidän omaehtoista työtä. Päätelmät myös olennainen osa kestävän kehityksen tavoitteita.

Komissaari Gabriel katsoi teeman ja nuorten aktiivisen kansalaisuuden olevan tärkeitä myös käynnissä olevan nuorison teemavuoden näkökulmasta. Green Deal ja New European Bauhaus myös komissiolle tärkeitä aloitteita.

Hyväksyttiin päätelmät. HU ja PL jättivät päätelmiin lausuman.

15. **Nuorten vapaaehtoisten eurooppalaisten liikkuvuus: kansallisten ja kansainvälisten kokemusten hyödyntäminen Euroopan kansalaisuuden edistämisessä (6879/1/22 REV 1)**
Periaatekeskustelu
Keskustelun aluksi kuultiin *Ukrainan nuoriso- ja urheiluministerin Vadym Huttsaitin* puheenvuoro. Hän totesi suuren määrän nuorista paenneen kodeistaan ja Venäjän tuhonneen ison osan maan infrastruktuurista. Sota on vaikuttanut kaikkiin nuoriin. On tärkeää, että nuorille tarjotaan Euroopassa suojaa ja annetaan myös mahdollisuus tulla osaksi yhteiskuntia työn, harjoittelun tai koulutuksen avulla. Väkivallan uhreja on tuettava ja nuorisotyön ohjaajia on koulutettava kohtaamaan sodan kokeneita nuoria. Lisäksi on kehitettävä ohjelmia nuorisokeskuksille tarvittavien palveluiden tarjoamiseksi. Nuorisojärjestöt myös tärkeitä. EU:n rahoitusohjelmat keskeisiä rahoitusvälineitä. On toimittava nopeasti. Ukraina oli jo ehtinyt suunnitella nuorison teemavuoden tapahtumia, mutta nämä nyt peruttu. Venäjä tulee sulkea kaiken kv-yhteistyön ulkopuolelle, lopettaa sota ja mahdollistaa nuorten paluu kotimaahansa.

Komissaari Gabriel vakuutti, että komissio tekee kaikkensa Ukrainan nuorten tukemiseksi. Puheenjohtaja kiitti puheenvuorosta kaikkien jäsenvaltioiden puolesta.

Varsinaisen politiikkakeskustelun aluksi *komissaari Gabriel* kiitti Italiaa nuorison teemavuoden aloitustapahtuman järjestämisestä ja rohkaisi muita maita myös aktiivisiin järjestelyihin. Varsinaisesta aiheesta komissio totesi pyrkivänsä löytämään synergioita kansallisten ja EU-tason toimien löytämiseksi. Mahdollista voisi olla, että ESC nähtäisiin jatkona kansalliselle vapaaehtoistyölle. ESC voi myös toimia ukrainalaisten hyväksi, mutta lisäksi tarvitaan muita toimia.

Keskustelussa jäsenvaltiot totesivat nuorten vapaaehtoistyön merkityksen kasvaneen Ukrainassa käytävän sodan myötä ja innostaneen uusia nuoria mukaan solidaarisuustoimintaan. Tämän katsottiin vahvistavan kansalaisyhteiskuntaa ja osoittaneen, että kansalaisyhteiskunta voi tarjota nopeasti tukea kriisitilanteessa, mutta edellyttävän myös tiedottamista ja resursseja (mm. PL, EL, CZ, EE, BE). Huomioitiin kuitenkin myös, että nuorten tulisi itse voida määritellä työn sisältö valtioiden siihen liiaksi puuttumatta (mm. CZ, DK, LT).

EU-tason vapaaehtoistyön nähtiin voivan lisätä yhteenkuuluvuutta ja edistää eurooppalaisuutta ja eurooppalaisia arvoja. Useat jäsenvaltiot painottivat EU:n rahoitusohjelmien merkitystä ja sitä, että vapaaehtoisohjelmat tulee olla mahdollisuus kaikille nuorille (mm. IE, SE, ES, LU, HR). Jotkin jäsenvaltiot ehdottivat, että EU-tason vapaaehtoistyö voisi jatkaa kansallista toimintaa (mm. HR). Katsottiin myös, että ohjelmissa tulisi olla selkeämmin kohdennettuja toimia Ukrainan ja ukrainalaisten auttamiseksi (CY, SE, ES, IT, RO, EE, PT).

Nuorison teemavuosi nähtiin mahdollisuutena tuoda esiin sekä EU:n tarjoamia mahdollisuuksia, vaihtaa hyviä käytäntöjä että osallistaa nuoria vapaaehtoistyöhön (mm. DE, HU, BE). Myös Europass ja Youth Pass nähtiin toimivina eurooppalaisina välineinä (ES, LV). Uusina toimina ehdotettiin mm. kolmansien maiden osallistumisen rajan nostamista rahoitusohjelmien hankeyhteistyöhön (DE) ja valkoisen kirjan laatimista vapaaehtoistyöstä poikkileikkaavan yhteistyön edistämiseksi (BG).

Suomen puheenvuorossa kiinnitettiin huomiota nuorten hyvinvointiin ja heikommassa asemassa olevien nuorten mahdollisuuksiin sekä painotettiin eurooppalaisten ohjelmien merkitystä etenkin nyt kun yhteiset arvot ovat uhattuina. Pandemia on rajoittanut liikkuvuutta, mutta nyt kaikki on saatava mukaan. Nuorisotyö on tärkeä väline nuorten aktivoimiseksi. EU-tasolla pidettiin tärkeänä kehittää vapaaehtoistyötä ohjelmien puitteissa. Nuorison teemavuosi on mahdollisuus miettiä keinoja rauhan ja vakauden tukemiseksi.
SI kertoi kansallisesta tapahtumasta nuorison teemavuoden juhlimiseksi. Nuorten osallistuminen on tärkeää, mitä tulee tukea.

Komissaari Gabriel piti tärkeänä yhteisten kokemusten keräämistä ja vertaisoppimista hyvistä käytännöistä. Tämä voidaan kerätä nuorison teemavuoden perustaksi ja mahdollistaa rajat ylittävä vapaaehtoistyö kaikille nuorille.

Pj kiitti keskustelusta. On tärkeä kehittää ohjelmia siten, että kaikki nuoret voivat osallistua vapaaehtoistyöhön ml. muita heikommassa asemassa olevat nuoret. Ukrainalaisten tukeminen ja mukaan ottaminen on tärkeää.

Muut asiat

Koulutus

16. **a) Julkilausuma koulutukseen tehtävien investointien tehokkuutta, vaikuttavuutta ja tasapuolisuutta koskevasta yhteisestä visiosta (7679/22)**
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia
Koulutusinvestointien julkilausuma on hyväksytty 26 jäsenvaltion toimesta ja on tärkeää, että aihetta viedään eteenpäin myös tulevaisuudessa.

b) Opetusministerien kolmas korkean tason kokous Yhdeksännen "Euroopan ympäristö" –ministerikokouksen (Nikosia, 5.–7. lokakuuta 2022) yhteydessä (7339/22)
Kyproksen valtuuskunnan tiedotusasia

CY totesi vihreän siirtymän olevan yksi tärkeistä EU:n tulevista haasteista. Yhdeksäs ympäristöministerikokous järjestetään Nikosiassa ja keskustelussa myös kestävä koulutus. Opetusministerit tervetulleita kokoukseen.

c) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma
Tšekin valtuuskunnan tiedotusasia
CZ totesi valmistautuvansa välittäjän rooliin Ranskan esimerkin mukaan pj-kaudellaan. Yleisinä prioriteetteina ovat turvallisuus ja resilienssi, hyvinvointi ja kestävyys sekä arvot ja demokratia. Koulutussektorilla tulee luoda turvallinen ympäristö oppijoille ja ottaa huomioon sekä digitaaliset välineet että hyvinvointi ml. mielenterveys. Tarkoituksena on valmistella päätelmät hyvinvoinnista digitaalisessa koulutuksessa, jossa selvitetään oppimisen tukemista ja välineitä hyvinvoinnin edistämiseksi. HLG Prahassa 18.-19.7. pj-kauden ensimmäinen kokous.

Komissio totesi Pathways to Schools –aloitteen olevan tärkeä ja kiitti sen käsittelyyn ottamisesta.

Nuoriso

d) Raportti nuorisoasioita käsittelevän epävirallisen lounaan keskusteluista
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia
Dialogilounas järjestettiin ennen neuvoston kokousta ja puheenjohtaja antoi puheenvuoron Ranskan nuorisoneuvoston edustajalle. Hän totesi, että vapaaehtoistyö ja liikkuvuus on pääosin varattu niille nuorille, joilla on siihen varaa. On tärkeää mahdollistaa nämä kaikille nuorille ja tukea sekä rahallisesti että koulutuksen myötä. Ukrainasta tulevat nuoret tulee integroida mukaan nuoriso-ohjelmiin. European Youth Forumin edustaja puhui rauhan merkityksestä nuorille ja toisti tarpeen rahoitukseen. Puheenjohtaja piti tärkeänä, että nuoret ovat mukana keskustellessa tulevaisuudesta. Komissaari kiitti myös keskustelusta.

e) Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma
Tšekin valtuuskunnan tiedotusasia
CZ kertoi prioriteeteistaan ja kertoi ensin yleisistä prioriteeteista, jotka esitelty jo aiemmissa asiakohdissa. Nuorisossa on tarkoitus keskittyä nuorisotavoitteen 3 (inklusiiviset yhteiskunnat) mukaisesti sukupolvien väliseen yhteistyöhön. Aiheesta tehdään päätelmät. Nuorisokonferenssi 11-13.7. ja DG kokous 19.-20.9. Prahassa. Lisäksi muita tapahtumia, joista lisätietoja myöhemmin.

Otettiin kaikki edellä mainitut kohdan 16 alakohdat a -e tiedoksi.
+++

Suomen edustajat
PES Aalto (4.4.2022), VSI Koivulaakso (5.4.) ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat
Mainittu asiakohdittain

Liitteet

Viite

Asiasanat	ammatillinen koulutus, jaosto koulutus (EU 30), jaosto kulttuuri- ja av-palvelut (EU 31), jaosto nuoriso- ja liikunta-asiat (EU 32), koulutus, koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto, koulutusohjelmat, kulttuuri, kulttuuridiversiteetti, kulttuuriesineet, kulttuuriperintö, kulttuuripääkaupunki, nuoret, urheilu, Euroopan digitaalistrategia
Hoitaa	**LVM, OKM, UM, VNK**
Tiedoksi	ALR, EUE, MMM, OM, PLM, SM, STM, TEM, TULLI, VM, VTV, YM